5. Τό ἄρθρο 27 περίπτωση 2 τῆς συμβάσεως δέν ἀπαιτεῖ ἀπόδειξη περί τοῦ ὅτι ὁ ἐναγόμενος ἔλαβε πράγματι γνώση τοῦ εἰσαγωγικοῦ τῆς δίκης ἐγγράφου. Κατά κανόνα, ὁ δικαστής τοῦ κράτους τῆς ἐκτελέσεως δύναται νά περιορισθεῖ στήν ἐξέταση τοῦ ἄν ἡ προθεσμία πού ἀρχίζει νά μετρᾶ ἀπό τήν ἡμέρα πού ἔγινε προσηκόντως ἐπίδοση ἤ κοινοποίηση ἤρκει γιά νά παράσχει στόν ἐναγόμενο τήν δυνατότητα νά ἀμυνθεῖ ἐμπροθέσμως. Πάντως, στόν ἐν λόγω δικαστή ἐναπόκειται καί ἡ ἐκτίμηση τοῦ γεγονότος ἄν στήν συγκεκριμένη περίπτωση ὑφίστανται ἐξαιρετικές συνθῆκες, τέτοιες πού ἡ ἐπίδοση ἤ ἡ κοινοποίηση, ἄν καί προσήκουσες, δέν ἀρκοῦν πάντως γιά νά ἀρχίσει νά μετρᾶ ἡ σχετική προθεσμία.

Στήν ὑπόθεση 166/80,

πού ἔχει ὡς ἀντικείμενο αἴτηση τοῦ Hoge Raad τῶν Κάτω Χωρῶν πρός τό Δικαστήριο, κατ' ἐφαρμογήν τοῦ πρωτοκόλλου τῆς 3ης Ἰουνίου 1971 περί ἑρμηνείας ὑπό τοῦ Δικαστηρίου τῆς συμβάσεως τῆς 27ης Σεπτεμβρίου 1968 περί ἀρμοδιότητος τῶν δικαστηρίων καί ἐκτελέσεως ἀποφάσεων ἐπί ἀστικῶν καί ἐμπορικῶν ὑποθέσεων, μέ τήν ὁποία ζητεῖται, στό πλαίσιο τῆς ἐκκρεμούσης ἐνώπιον τοῦ παραπέμποντος δικαστηρίου ἀναιρέσεως,

PETER KLOMPS

κατά

KARL MICHEL,

ἡ ἔκδοση προδικαστικῆς ἀποφάσεως ὡς πρός τήν ἑρμηνεία τῶν ἄρθρων 27 καί 52 τῆς συμβάσεως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

συγκείμενο ἀπό τούς J. Mertens de Wilmars, πρόεδρο, P. Pescatore καί Mackenzie Stuart, προέδρους τμημάτων, A. O'Keeffe, G. Bosco, A. Touffait, O. Due, U. Everling καί Α. Χλωρό, δικαστές,

γενικός εἰσαγγελεύς: G. Reischl
γραμματεύς: A. Van Houtte

ἐκδίδει τήν ἀκόλουθη

ΑΠΟΦΑΣΗ

Περιστατικά

Τά περιστατικά τῆς ὑποθέσεως, ἡ ἐξέλιξη τῆς διαδικασίας καί οἱ παρατηρήσεις πού κατετέθησαν δυνάμει τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ Ὀργανισμοῦ τοῦ Δικαστηρίου τῆς ΕΟΚ, ἔχουν συνοπτικῶς ὡς ἑξῆς:

I — Πραγματικά περιστατικά καί διαδικασία

1. Στίς 25 Μαρτίου 1976, ὁ Michel, ἀναιρεσίβλητος στήν κυρία δίκη ἐνώπιον τοῦ Hoge Raad, κατέθεσε ἐνώπιον τοῦ Amtsgericht τοῦ Krefeld, στήν Ὁμοσπονδιακή Δημοκρατία τῆς Γερμανίας, στό πλαίσιο τῆς διαδικασίας ἐκδόσεως διαταγῆς πληρωμῆς (Mahnverfahren), αἴτηση περί ἐκδόσεως διαταγῆς πληρωμῆς κατά τοῦ Klomps, ἀναιρεσείοντος στήν κυρία δίκη, γιά ποσό ὕψους 63 270 γερμανικῶν μάρκων (DM). Σύμφωνα μέ τήν αἴτηση, αὐτό τό ποσό ἀφοροῦσε ἀμοιβή μεσίτου γιά τήν ἀγορά οἰκοπέδου στό Ratingen, στήν Ὁμοσπονδιακή Δημοκρατία τῆς Γερμανίας.

Στίς 29 Μαρτίου 1976, ἡ διαταγή πληρωμῆς (Zahlungsbefehl) ἐξεδόθη ἀπό ἕναν ὑπάλληλο τοῦ Amtsgericht (Rechtspfleger).

Στίς 3 Ἀπριλίου 1976, ἡ ἀνωτέρω διαταγή πληρωμῆς ἐκοινοποιήθη στόν Klomps, ἐν ἀπουσία του, μέ κατάθεση στό ταχυδρομεῖο καί ἔγγραφη εἰδοποίηση σέ μία διεύθυνση στό Willich (Ὁμοσπονδιακή Δημοκρατία τῆς Γερμανίας), τήν ὁποία εἶχε δώσει ὁ Michel.

Στίς 9 Ἀπριλίου 1976, δεδομένου ὅτι ὁ Klomps δέν προέβαλε ἀντιρρήσεις, ἐξεδόθη διαταγή περί προσωρινῆς ἐκτελέσεως (Vollstreckungsbefehl), ἡ ὁποία ἐκοινοποιήθη στόν Klomps, στίς 22 Ἀπριλίου 1976 μέ τόν ἴδιο τρόπο, ὅπως καί ἡ διαταγή πληρωμῆς.

Στίς 29 Ἀπριλίου 1976, παρῆλθε ἡ προθεσμία ἀσκήσεως ἀνακοπῆς κατά τῆς διαταγῆς περί προσωρινῆς ἐκτελέσεως καί ἡ ἀπόφαση κατέστη ἀμετάκλητη.

Τήν 1η Σεπτεμβρίου 1976, ὁ Klomps ἤσκησε ἀνακοπή κατά τῆς διαταγῆς περί προσωρινῆς ἐκτελέσεως ἐνώπιον τοῦ Amtsgericht τοῦ Krefeld, ἰσχυριζόμενος ὅτι, κατά τόν χρόνο πού ἔγινε ἡ ἀνωτέρω κοινοποίηση, κατοικοῦσε στίς Κάτω Χῶρες καί ὄχι στήν Ὁμοσπονδιακή Δημοκρατία τῆς Γερμανίας.

Στίς 19 Ἀπριλίου 1977, τό Amtsgericht ἀφοῦ διεπίστωσε κατόπιν ἐπισταμένης ἐρεύνης ὅτι βάσει τῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ γερμανικοῦ δικαίου ὁ Klomps εἶχε κατοικία καί στήν Ὁμοσπονδιακή Δημοκρατία τῆς Γερμανίας, ἀπέρριψε τήν ἀνακοπή τοῦ Klomps ὡς ἐκπροθέσμως ἀσκηθεῖσα καί συνεπῶς ἀπαράδεκτη.

Στίς 12 Ἰουλίου 1977, ἡ ἀπόφαση τοῦ Amtsgericht, κατά τῆς ὁποίας δέν ἠσκήθη κανένα ἔνδικο μέσο, ἀπέκτησε ἰσχύ δεδικασμένου.

Στίς 27 Ἰουνίου 1978, ὁ πρόεδρος τοῦ Arrondissementsrechtbank τοῦ Roermond (Κάτω Χῶρες) ἐξέδωσε διάταξη, μέ τήν ὁποία περιήφθη ὁ ἐκτελεστήριος τύπος στήν διαταγή πληρωμῆς καί στήν διαταγή περί προσωρινῆς ἐκτελέσεως, βάσει τῶν διατάξεων τῆς συμβάσεως τῶν Βρυξελλῶν τῆς 27ης Σεπτεμβρίου 1968. Τό Arrondissementsrechtbank, μέ ἀπόφαση τῆς 20ῆς Σεπτεμβρίου 1979, ἀπέρριψε ὡς ἀβάσιμη τήν ἀνακοπή τοῦ Klomps, ὅσον ἀφορᾶ αὐτά τά δύο σημεῖα.

Ὁ Klomps τότε ἤσκησε ἀναίρεση κατ' αὐτῆς τῆς ἀποφάσεως ἐνώπιον τοῦ Hoge Raad τῶν Κάτω Χωρῶν, ἰσχυριζόμενος ὅτι κατά τήν ἡμερομηνία τῆς κοινοποιήσεως τοῦ εἰσαγωγικοῦ τῆς δίκης ἐγγράφου, τό ὁποῖο, κατά τούς ἰσχυρισμούς του, ἦταν ἡ

διαταγή πληρωμῆς, κατοικοῦσε, ἢ τουλάχιστον διέμενε, στίς Κάτω Χῶρες. Κατά συνέπεια, ἡ κοινοποίηση δέν ἔγινε προσηκόντως καί ἐμπροθέσμως. Ἐπί πλέον, ἰσχυρίσθη ὅτι καί ἄν ἀκόμη τό Arrondissementsrechtbank ἐρεύνησε τό νομότυπο τῆς κοινοποιήσεως, παρέλειψε νά ἐξετάσει ἄν αὐτή ἔγινε ἐμπροθέσμως ὥστε νά τοῦ παρασχεθεῖ ἡ δυνατότης ὑπερασπίσεως, δηλαδή νά προβάλει ἀντιρρήσεις ἐντός τῆς προθεσμίας τῶν τριῶν ἡμερῶν, ἡ ὁποία ἐτάσσετο μέ τήν ἀνωτέρω διαταγή πληρωμῆς.

Τό Hoge Raad ἀπεφάσισε νά ἀναβάλει τήν ἔκδοση ἀποφάσεως καί νά ὑποβάλει στό Δικαστήριο αἴτηση περί ἐκδόσεως προδικαστικῆς ἀποφάσεως ἐπί τῶν πέντε ἀκολούθων ἐρωτημάτων, πού ἀφοροῦν τήν ἑρμηνεία τῆς συμβάσεως:

«1. Ἡ διαταγή πληρωμῆς καί ἀντιστοίχως ἡ διαταγή περί προσωρινῆς ἐκτελέσεως πού ἐξεδόθησαν σύμφωνα μέ τήν γερμανική νομοθεσία, πού ἴσχυε τό 1976, θεωροῦνται ὡς «εἰσαγωγικό τῆς δίκης ἔγγραφο» κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 27 περίπτωση 2 τῆς συμβάσεως;

2. Ἄν, σέ περίπτωση, ὅπως ἡ ὑπό κρίση, γίνει δεκτό ὅτι ἡ διαταγή πληρωμῆς («Zahlungsbefehl») ἀποτελεῖ τό εἰσαγωγικό τῆς δίκης ἔγγραφο κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 27 περίπτωση 2, πρέπει, γιά νά δοθεῖ ἀπάντηση στό ἐρώτημα, ἄν τό ἐν λόγω ἔγγραφο ἐκοινοποιήθη στόν καθ' οὗ ἐμπροθέσμως, ὥστε νά τοῦ παρασχεθεῖ ἡ δυνατότης ὑπερασπίσεως, νά ληφθεῖ ὑπ' ὄψη μόνον ἡ προθεσμία *γιά τήν προβολή ἀντιρρήσεων («Widerspruch») κατά τῆς διαταγῆς πληρωμῆς* ἤ πρέπει νά ληφθεῖ ὑπ' ὄψη ἐπίσης τό γεγονός ὅτι μετά τήν πάροδο τῆς προθεσμίας αὐτῆς ὁ καθ' οὗ δικαιοῦται νά ἀσκήσει ἀνακοπή («Einspruch») κατά τῆς διαταγῆς περί προσωρινῆς ἐκτελέσεως («Vollstrekkungsbefehl») ἐντός νέας προθεσμίας;

3. Τό ἄρθρο 27 περίπτωση 2 ἐφαρμόζεται, ὅταν ὁ καθ' οὗ ἤσκησε ἀνακοπή κατά τῆς ἐρήμην ἀποφάσεως ἐντός τοῦ κράτους, ὅπου ὁ δικαστής ἐξέδωσε τήν ἀπόφαση, τῆς ὁποίας ζητεῖται ἡ ἀναγνώριση ἤ ἡ ἐκτέλεση (ὁ πρῶτος δικαστής) καί ἄν ἡ ἀνακοπή εἶχε ἀπορριφθεῖ ὡς ἀπαράδεκτη ἀπό τόν πρῶτο δικαστή, ἐπειδή ἐξέπνευσε ἡ προθεσμία πού εἶχε ταχθεῖ γιά τήν ἄσκησή της;

4. Ἄν ὁ πρῶτος δικαστής ἐδέχθη ὅτι κατά τήν ἡμέρα τῆς κοινοποιήσεως τοῦ εἰσαγωγικοῦ τῆς δίκης ἐγγράφου ὁ καθ' οὗ κατοικοῦσε στό κράτος πού ἐδρεύει ὁ δικαστής αὐτός, ἔτσι ὥστε ἀπό τήν ἄποψη αὐτή ἡ κοινοποίηση νά ἔγινε νομοτύπως, τό ἄρθρο 27 περίπτωση 2 ἐπιβάλλει νά ἐξετασθεῖ τό ζήτημα κατά πόσον ἡ ἐν λόγω κοινοποίηση ἔγινε ἐμπροθέσμως ὥστε νά παρασχεθεῖ στόν ἐναγόμενο ἡ δυνατότης ὑπερασπίσεως; Ἐπί καταφατικῆς ἀπαντήσεως, ἡ ἐξέταση αὐτή πρέπει νά περιορισθεῖ στό ἄν τό σχετικό δικόγραφο ἐπεδόθη στήν κατοικία τοῦ καθ' οὗ ἐμπροθέσμως ἤ πρέπει νά ἐρευνηθεῖ, παραδείγματος χάρη, καί κατά πόσο τό γεγονός τῆς ἐπιδόσεώς του στήν ἐν λόγω κατοικία παρέχει ἀρκετά ἐχέγγυα ὅτι τό δικόγραφο περιῆλθε ἐμπροθέσμως στόν καθ' οὗ προσωπικῶς;

5. Ὡς πρός τό ἄρθρο 52, ἔχει σημασία γιά τίς ἀπαντήσεις πού πρέπει νά δοθοῦν στά ἐρωτήματα πού τίθενται ὑπό τόν ἀνωτέρω ἀριθμό 4, τό ὅτι ὁ δικαστής τοῦ κράτους, στό ὁποῖο ζητεῖται ἡ ἀναγνώριση ἤ ἡ ἐκτέλεση κρίνει ὅτι, σύμφωνα μέ τό δίκαιο τοῦ κράτους αὐτοῦ, ὁ καθ' οὗ εἶχε τήν κατοικία του σ' αὐτό κατά τήν ἡμέρα τῆς κοινοποιήσεως τοῦ εἰσαγωγικοῦ τῆς δίκης ἐγγράφου;»

2. Τά ἄρθρα πού ἀναφέρονται στά ἀνωτέρω ἐρωτήματα ἔχουν ὡς ἑξῆς:

Ἄρθρο 27

«Δέν ἀναγνωρίζονται οἱ ἀποφάσεις:

...

2. ἄν τό εἰσαγωγικό τῆς δίκης ἔγγραφο δέν ἐπεδόθη ἤ ἐκοινοποιήθη στόν ἐρημοδικήσαντα ἐναγόμενο προσηκόντως καί ἐμπροθέσμως, ὥστε νά τοῦ παρασχεθεῖ ἡ δυνατότης ὑπερασπίσεως ...»

Ἄρθρο 52

«Γιά νά κριθεῖ ἄν ὁ διάδικος κατοικεῖ ἐντός τοῦ συμβαλλομένου κράτους, τοῦ ὁποίου τά δικαστήρια ἐπελήφθησαν τῆς ὑποθέσεως, ἐφαρμόζεται τό δίκαιο τοῦ δικάζοντος δικαστοῦ.

Ὅταν ὁ διάδικος δέν κατοικεῖ στό κράτος, τοῦ ὁποίου τά δικαστήρια ἐπελήφθησαν τῆς ὑποθέσεως, ὁ δικαστής, γιά νά κρίνει ἄν ὁ διάδικος κατοικεῖ σέ ἄλλο συμβαλλόμενο κράτος, ἐφαρμόζει τό δίκαιο τοῦ κράτους αὐτοῦ.

...»

3. Ἡ ἀπόφαση περί παραπομπῆς ἐπρωτοκολλήθη στήν γραμματεία τοῦ Δικαστηρίου στίς 15 Ἰουλίου 1980.

Δυνάμει τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ πρωτοκόλλου τῆς 3ης Ἰουνίου 1971 καί σύμφωνα μέ τό ἄρθρο 20 τοῦ Πρωτοκόλλου περί Ὀργανισμοῦ τοῦ Δικαστηρίου, γραπτές παρατηρήσεις κατέθεσαν ὁ ἀναιρεσίβλητος, Michel, ἐκπροσωπούμενος ἀπό τόν J. Wuisman, δικηγόρο Χάγης, ἡ γερμανική κυβέρνηση, ἐκπροσωπουμένη ἀπό τόν W. Holtgrave, διευθυντοῦ στό ὑπουργεῖο δικαιοσύνης, καί ἡ Ἐπιτροπή, ἐκπροσωπουμένη ἀπό τόν νομικό της σύμβουλο E. Zimmermann, ἐπικουρούμενο ἀπό τόν W. J. L. Calkoen. Ὁ ἀναιρεσείων δέν κατέθεσε ὑπόμνημα.

II — Γραπτές παρατηρήσεις

1. Ἐπί τοῦ πρώτου ἐρωτήματος

Ὁ *ἀναιρεσείων στήν κυρία δίκη* διευκρινίζει κατ' ἀρχάς ὅτι ἀντιλαμβάνεται αὐτό τό ἐρώτημα ὑπό τήν ἔννοια ὅτι, γιά νά καθορισθεῖ ποιό εἶναι τό εἰσαγωγικό τῆς δίκης ἔγγραφο, δύναται νά γίνει ἐπιλογή μεταξύ τῆς διαταγῆς πληρωμῆς καί τῆς διαταγῆς περί προσωρινῆς ἐκτελέσεως. Καί ἄν ἀκόμη μέ τήν κοινοποίηση τῆς διαταγῆς πληρωμῆς γεννᾶται ἡ διαφορά, καί ἐνῶ ἔχει ἀναδρομικό ἀποτέλεσμα, δέν δημιουργεῖται ἐκκρεμοδικία, παρά μόνο κατά τό χρονικό σημεῖο, πού τό γερμανικό δικαστήριο, ἀφοῦ προβληθοῦν ἀντιρρήσεις, ὁρίζει δικάσιμο. Ἡ διαταγή πληρωμῆς, αὐτή καθ' ἑαυτή, δέν παρουσιάζει, κατά τήν γνώμη του, κανένα ἐνδιαφέρον ἀπό νομικῆς ἀπόψεως, ἐφ' ὅσον δέν γίνει περιαφή τοῦ ἐκτελεστηρίου τύπου, ὅπως ἐπίσης δέν συνιστᾶ, κατά τήν γνώμη του, ἐκτελεστή ἀπόφαση. Λόγω τῆς ἀναγκαιότητος μιᾶς αὐτονόμου ἑρμηνείας τῆς συμβάσεως βάσει τοῦ σκοποῦ καί τοῦ περιεχομένου τῶν διατάξεών της, πρέπει νά ἐξετασθοῦν οἱ ἐθνικοί κανόνες δικαίου ὑπό τό φῶς τῶν ἐγγυήσεων πού παρέχει τό ἄρθρο 27 περίπτωση 2 καί, κυρίως, νά ληφθεῖ ὑπ' ὄψη τό γεγονός ὅτι κατά τό γερμανικό δίκαιο ὁ ὀφειλέτης διαθέτει δύο προθεσμίες γιά νά ἀμυνθεῖ κατά τήν διάρκεια τῆς διαδικασίας περί ἐκδόσεως διαταγῆς πληρωμῆς, δηλαδή τήν προθεσμία προβολῆς ἀντιρρήσεων κατά τῆς διαταγῆς πληρωμῆς καί τήν προθεσμία ἀσκήσεως ἀνακοπῆς κατά τῆς διαταγῆς περί προσωρινῆς ἐκτελέσεως, καί ὅτι μόνο μετά τήν παρέλευση τῆς τελευταίας προθεσμίας ἡ ἀπόφαση ἀποκτᾶ ἰσχύ δεδικασμένου. Εἰσαγωγικό τῆς δίκης ἔγγραφο, ἑπομένως, εἶναι ἡ διαταγή περί προσωρινῆς ἐκτελέσεως τῆς διαταγῆς πληρωμῆς.

Ἡ *γερμανική κυβέρνηση* βεβαιώνει ὅτι τό ἄρθρο 27 περίπτωση 2 συνιστᾶ διάταξη προστατευτική γιά τόν ἐναγόμενο κατά τό μέτρο πού τοῦ ἐξασφαλίζει τό δικαίωμα νά ἀμυνθεῖ στό πλαίσιο μιᾶς κατ' ἀντιδικία διαδικασίας. Ἐπειδή μέ τήν κοινοποίηση τῆς διαταγῆς πληρωμῆς δίδεται στόν ἐναγόμενο ἡ εὐκαιρία νά ὑποβάλει παρατηρήσεις μέσω τοῦ ἐνδίκου μέσου τῶν ἀντιρρήσεων — γεγονός πού μεταβάλλει συγχρόνως τήν διαδικασία ἐκδόσεως διαταγῆς πληρωμῆς σέ τακτική κατ' ἀντιδικίαν διαδικασία — ἡ διαταγή πληρωμῆς θά πρέπει νά θεωρηθεῖ ὡς εἰσαγωγικό τῆς δίκης ἔγγραφο, τό ὁποῖο ἀντικαθιστᾶ τό δικόγραφο τῆς ἀγωγῆς.

Ἀντιθέτως ἡ διαταγή περί προσωρινῆς ἐκτελέσεως ἰσοδυναμεῖ μέ ἐρήμην ἀπόφαση ἡ ὁποία ἐκηρύχθη προσωρινῶς ἐκτελεστή, δηλαδή μέ ἀπόφαση ἡ ὁποία ἐξεδόθη στό πλαίσιο κατ' ἀντιδικία διαδικασίας.

Κατά τήν γερμανική κυβέρνηση, ἡ ἀπάντηση στό πρῶτο ἐρώτημα πρέπει νά εἶναι ἡ ἀκόλουθη:

«Διαταγή πληρωμῆς, ἡ ὁποία ἐξεδόθη βάσει τῶν γερμανικῶν διατάξεων περί τῆς διαδικασίας ἐκδόσεως διαταγῆς πληρωμῆς, πού ἴσχυαν τό 1976, πρέπει νά θεωρηθεῖ ὡς εἰσαγωγικό τῆς δίκης ἔγγραφο κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 27 περίπτωση 2, τῆς συμβάσεως τῆς 27ης Σεπτεμβρίου 1968 περί ἁρμοδιότητος τῶν δικαστηρίων καί ἐκτελέσεως ἀποφάσεων ἐπί ἀστικῶν καί ἐμπορικῶν ὑποθέσεων.»

Ἡ *Ἐπιτροπή* ὑπογραμμίζει ὅτι τόσο ἡ διαταγή πληρωμῆς — ἐφ' ὅσον προβληθοῦν ἀντιρρήσεις — ὅσον καί ἡ διαταγή περί προσωρινῆς ἐκτελέσεως — κατόπιν ἀσκήσεως ἀνακοπῆς — δύνανται νά εἰσάγουν τήν κατ' ἀντιδικία διαδικασία, ἐπειδή ὅσον ἀφορᾶ αὐτό τό σημεῖο βάσει τῶν κανόνων τοῦ γερμανικοῦ δικαίου ἡ διαταγή περί προσωρινῆς ἐκτελέσεως ἰσχύει ἀπό τῆς ἡμερομηνίας τῆς κοινοποιήσεως τῆς διαταγῆς πληρωμῆς. Κατά συνέπεια καί οἱ δύο αὐτές πράξεις συνιστοῦν εἰσαγωγικό τῆς δίκης ἔγγραφο.

2. Ἐπί τοῦ δευτέρου ἐρωτήματος

Ὁ Michel ὑποστηρίζει ὅτι, καί ἄν ἀκόμη ἡ διαταγή πληρωμῆς θεωρηθεῖ ὡς εἰσαγωγικό τῆς δίκης ἔγγραφο, ὁ δικαστής τοῦ κράτους τῆς ἐκτελέσεως δύναται ἐν πάσῃ περιπτώσει, νά λάβει ὑπ' ὄψη τόσο τήν προθεσμία προβολῆς ἀντιρρήσεων ὅσο καί τήν προθεσμία ἀσκήσεως ἀνακοπῆς κατά τῆς διαταγῆς περί προσωρινῆς ἐκτελέσεως, γιά νά ἐκτιμήσει ἄν ἡ κοινοποίηση ἔγινε ἐμπροθέσμως, δεδομένου ὅτι ὁ καθ' οὗ ἔχει, ἀκόμη καί μετά τήν ἔκδοση τῆς διαταγῆς περί προσωρινῆς ἐκτελέσεως, τήν δυνατότητα ἀπεριορίστου ὑπερασπίσεως.

Ἡ *Ἐπιτροπή* εἶναι τῆς ἰδίας γνώμης, παρ' ὅτι ὑπογραμμίζει ὅτι οἱ ἀντιρρήσεις εἶναι δυνατόν νά προβληθοῦν ἀτύπως, ἐνῶ ἡ ἀνακοπή κατά τῆς διαταγῆς περί προσωρινῆς ἐκτελέσεως πρέπει νά πληροῖ ὁρισμένες τυπικές προϋποθέσεις. Προτείνει δέ τήν ἀκόλουθη ἀπάντηση:

«Γιά νά δοθεῖ ἀπάντηση στό ἐρώτημα κατά πόσον ἡ ἐπίδοση τοῦ εἰσαγωγικοῦ τῆς δίκης ἐγγράφου στόν καθ' οὗ ἐπραγματοποιήθη ἐμπροθέσμως ὥστε νά τοῦ παρασχεθεῖ ἡ δυνατότης ὑπερασπίσεως, πρέπει νά ληφθεῖ ὑπ' ὄψη ἡ προθεσμία προβολῆς ἀντιρρήσεων, στήν ὁποία προστίθεται ἡ προθεσμία ἀσκήσεως ἀνακοπῆς κατά τῆς διαταγῆς περί προσωρινῆς ἐκτελέσεως.»

Ἡ *γερμανική κυβέρνηση,* ἀντιθέτως, ὑπογραμμίζει ὅτι μόνον οἱ ἀντιρρήσεις εἶναι δυνατόν νά προβληθοῦν ἀτύπως καί νά ἐμποδίσουν τήν χορήγηση προσωρινῶς ἐκτελεστοῦ τίτλου, ὥστε, κατ' αὐτήν, πρέπει νά ληφθεῖ ὑπ' ὄψη μόνον ἡ προθεσμία προβολῆς ἀντιρρήσεων κατά τῆς διαταγῆς πληρωμῆς. Προσθέτει ὅτι, ἄν κατά τήν γερμανική νομοθεσία, πού ἴσχυε τότε, ἐθεωρεῖτο κατά κανόνα ἐπαρκής προθεσμία τριῶν ἡμερῶν γιά τόν καθ' οὗ, πού εἶχε τήν κατοικία του στόν τόπο, ὅπου τό ἐπιληφθέν δικαστήριο ἔχει τήν ἕδρα του, αὐτό συνέβαινε, ἀκριβῶς λόγω τῆς δυνατότητος προβολῆς ἀντιρρήσεων μέσω γραπτῆς ἤ προφορικῆς δηλώσεως πρός τόν ἁρμόδιο ὑπάλληλο τῆς γραμματείας τοῦ δικαστηρίου, μέ τήν ὁποία ἐγνωστοποιεῖτο, ἀκόμη καί χωρίς προβολή λόγων, ὅτι ὁ ὀφειλέτης δέν ἀποδέχεται τήν διαταγή πληρωμῆς.

Ἡ γερμανική κυβέρνηση προτείνει λοιπόν ἡ ἀπάντηση στό δεύτερο ἐρώτημα νά εἶναι ἡ ἑξῆς:

«Ὡς πρός τό ἐρώτημα κατά πόσον μιά διαταγή πληρωμῆς κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 27 περίπτωση 2 τῆς συμβάσεως τῶν Βρυξελλῶν ἐκοινοποιήθη στόν καθ' οὗ ἐμπροθέσμως, πρέπει νά ληφθεῖ ὑπ' ὄψη μόνο ἡ προθεσμία ἡ ὁποία ἀπομένει στόν ὀφειλέτη μέχρι τήν ἔκδοση τῆς διαταγῆς περί προσωρινῆς ἐκτελέσεως γιά νά δηλώσει ὅτι προβάλλει ἀντιρρήσεις κατά τῆς ἀπαιτήσεως.»

3. Ἐπί τοῦ τρίτου ἐρωτήματος

Ὁ *Michel* ἰσχυρίζεται ὅτι, ἐφ' ὅσον ὁ πρῶτος δικαστής ἐκήρυξε ἀπαράδεκτη τήν ἀνακοπή μέ τήν αἰτιολογία ὅτι παρῆλθε ἡ προθεσμία ἀσκήσεως, αὐτό συνεπάγεται ὅτι αὐτός ὁ δικαστής ἐξέτασε ἤδη τίς τυπικές προϋποθέσεις τῆς κοινοποιήσεως καί ἔκρινε ὅτι, βάσει τοῦ ἐσωτερικοῦ δικαίου, ἡ κοινοποίηση ἔγινε προσηκόντως καί ἐμπροθέσμως. Τό γεγονός ὅτι μετά ἀπό αὐτή τήν διαπίστωση τοῦ πρώτου δικαστοῦ ὁ δικαστής τοῦ κράτους τῆς ἐκτελέσεως προβαίνει, βάσει τοῦ ἄρθρου 27 περίπτωση 2, σέ λεπτομερή ἔρευνα, προσβάλλει τήν ἀρχή τῆς ἐλευθέρας κυκλοφορίας τῶν ἀποφάσεων, τήν ἀσφάλεια τοῦ δικαίου καί τό ἐνιαῖο τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἀποφάσεων, πού ἔχουν ἀποκτήσει ἰσχύ δεδικασμένου.

Κατά τήν *γερμανική κυβέρνηση*, ἡ ἐρήμην ἐκδοθεῖσα ἀπόφαση παραμένει ἰσχυρή, ἄν ὁ δικαστής ἀποφανθεῖ μόνο ἐπί τοῦ παραδεκτοῦ τοῦ ἐνδίκου μέσου, πού ἠσκήθη κατ' αὐτῆς τῆς ἀποφάσεως καί τό ἀπορρίπτει, ἐπειδή ἠσκήθη ἐκπροθέσμως. Οἱ ἐνδεχόμενες παραβάσεις δικονομικῶν τύπων τῆς διαδικασίας ἐκδόσεως τῆς ἐρήμην ἀποφάσεως, συνεπῶς, ὑπάρχουν πάντοτε, καί εἶναι δυνατόν νά προβληθοῦν κατά τήν διαδικασία περί ἀναγνωρίσεως, βάσει τοῦ ἄρθρου 27 περίπτωση 2 τῆς συμβάσεως.

Ἡ γερμανική κυβέρνηση προτείνει συνεπῶς τήν ἑξῆς ἀπάντηση:

«Κατά τήν διαδικασία περί ἀναγνωρίσεως ἤ περί κηρύξεως ἐκτελεστῆς μιᾶς ἐρήμην ἐκδοθείσης ἀποφάσεως, ὁ ἐναγόμενος δέν κωλύεται νά προτείνει τίς παραβάσεις δικονομικῶν τύπων κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 27 περίπτωση 2 τῆς συμβάσεως, ὅταν τό ἔνδικο μέσο κατά τῆς ἐρήμην ἐκδοθείσης ἀποφάσεως ἀπερρίφθη ὡς ἀπαράδεκτο, ἐπειδή ἠσκήθη ἐκπροθέσμως.»

Ἡ *Ἐπιτροπή* συμφωνεῖ μέ τήν ἄποψη τῆς γερμανικῆς κυβερνήσεως, λαμβανομένης ὑπ' ὄψη τῆς δευτέρας ἐγγυήσεως πού παρέχει τό ἄρθρο 27 περίπτωση 2 («ἐκοινοποιήθη στόν ἐναγόμενο ἐμπροθέσμως ὥστε νά τοῦ παρασχεθεῖ ἡ δυνατότης ὑπερασπίσεως»), ὑπογραμμίζει δέ ὅτι τό ἄρθρο αὐτό δέν λαμβάνεται ὑπ' ὄψη ἀπό τόν πρῶτο δικαστή, ὁ ὁποῖος δέν ἐπελήφθη τῆς ἀναγνωρίσεως καί ἐκτελέσεως τῆς ἀποφάσεως πού ἐξέδωσε.

4. Ἐπί τοῦ τετάρτου ἐρωτήματος

Ὁ *Michel* θεωρεῖ ὅτι δέν εἶναι ἀναγκαῖο νά ἐξετάσει ὁ δικαστής τοῦ κράτους τῆς ἐκτελέσεως μεμονωμένως ἄν ἡ κοινοποίηση ἔγινε ἐμπροθέσμως, ἐφ' ὅσον ὁ πρῶτος δικαστής ἐρεύνησε ἤδη τό νομότυπο τῆς κοινοποιήσεως, ὅπως συνέβη στήν προκειμένη περίπτωση. Πράγματι, ἡ νομότυπη κοινοποίηση συνεπάγεται ὅτι ὁ πρῶτος δικαστής ἔλαβε ὑπ' ὄψη, βάσει τοῦ ἐσωτερικοῦ του δικαίου, τήν ἰσχύουσα νομοθεσία, ἡ ὁποία ἀποσκοπεῖ στό νά δώσει στόν ἐναγόμενο τόν χρόνο νά προετοιμάσει τήν ἄμυνά του.

Μία νομότυπη κοινοποίηση, δηλαδή ἐκείνη ἡ ὁποία ἔγινε στήν κατοικία πού ἐδέχθη ὁ πρῶτος δικαστής σύμφωνα καί μέ τούς ἄλλους τύπους πού ἀπαιτοῦνται ἀπό τό ἐσωτερικό δίκαιο, δέν δύναται νά σημαίνει τίποτα ἄλλο ἀπό τό ὅτι ἔγινε ἐμπροθέσμως. Σ' αὐτή τήν περίπτωση, ὁ δικαστής τοῦ κράτους τῆς ἐκτελέσεως δέν εἶναι ὑποχρεωμένος νά προβεῖ σέ λεπτομερή καί ἐξαντλη-

τική ἔρευνα 6άσει τοῦ ἄρθρου 27 περίπτωση 2 τῆς συμβάσεως.

Ἐν πάση περιπτώσει ἡ προϋπόθεση τῆς ἐμπροθέσμου κοινοποιήσεως σημαίνει μόνον τήν δυνατότητα τοῦ ἐναγομένου νά τύχει ὑπερασπίσεως κατόπιν νομοτύπου κοινοποιήσεως, καί ὄχι καί νά λάβει πράγματι, προσωπικῶς, γνώση τοῦ εἰσαγωγικοῦ τῆς δίκης ἐγγράφου ἐμπροθέσμως.

Ἡ *γερμανική κυβέρνηση* συμφωνεῖ μέ τήν ἀνωτέρω ἐκτεθεῖσα ἄποψη. Ὁ ἐναγόμενος, συνεπῶς, ὀφείλει νά ἐπαγρυπνᾶ, αὐτός ὁ ἴδιος, ὥστε νά λάβει προσωπικῶς γνώση τοῦ ἐγγράφου, πού τοῦ ἐκοινοποιήθη. Ἐξ ἄλλου, ἡ γερμανική κυβέρνηση συμφωνεῖ μέ τήν Ἐπιτροπή, ἡ ὁποία ἰσχυρίζεται ὅτι ἡ σύμβαση προσφέρει τήν διπλή ἐγγύηση, ὅτι ἡ κοινοποίηση πρέπει νά γίνει προσηκόντως καί ἐμπροθέσμως. Κατά συνέπεια, ὁ δικαστής τοῦ κράτους τῆς ἐκτελέσεως δέν δεσμεύεται οὔτε ἀπό ὅσα ὁ ἴδιος διέγνωσε, οὔτε ἀπό ὅσα διέγνωσε ὁ πρῶτος δικαστής, ὅσον ἀφορᾶ τό νομότυπο τῆς κοινοποιήσεως, γιά νά κρίνει ἄν αὐτή ἔγινε ἐμπροθέσμως. Ἡ γερμανική κυβέρνηση προτείνει τήν ἑξῆς ἀπάντηση:

«Τό ἄρθρο 27 περίπτωση 2 τῆς συμβάσεως ἀπαιτεῖ ἐπίσης εἰδική ἔρευνα τοῦ ζητήματος ἄν ἕνα εἰσαγωγικό τῆς δίκης ἔγγραφο ἐκοινοποιήθη ἐμπροθέσμως, καί ἄν ἀκόμη ὁ δικαστής τοῦ κράτους, ὅπου ἐξεδόθη ἡ ἀπόφαση, διεπίστωσε τό νομότυπο τῆς κοινοποιήσεως. Τό ἄν ἕνα ἔγγραφο ἐκοινοποιήθη ἐμπροθέσμως ἐξαρτᾶται μόνον ἀπό τήν ἡμερομηνία κατά τήν ὁποία τό ἔγγραφο αὐτό ἐκοινοποιήθη προσηκόντως στόν ἐναγόμενο, σύμφωνα μέ τό δίκαιο τοῦ κράτους ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως. Ἡ πραγματική γνώση τοῦ περιεχομένου τοῦ ἐγγράφου δέν εἶναι ἀναγκαία.»

Ἡ *Ἐπιτροπή* δέν ἀποκλείει ὅτι πρέπει νά ληφθεῖ ὑπ' ὄψη, ἐνδεχομένως, τό ἄν ὁ ἐναγόμενος ἔλαβε πράγματι γνώση τῆς κοινοποιήσεως. Ἐπ' αὐτοῦ τοῦ σημείου προτείνει τήν ἑξῆς ἀπάντηση:

«Ἡ ἐν λόγω ἔρευνα δέν πρέπει νά περιορίζεται στό ἄν τό ἔγγραφο περιῆλθε ἐμπροθέσμως στήν κατοικία τοῦ ἐναγομένου· ὅλες οἱ περιστάσεις πρέπει νά ἐρευνηθοῦν — ἐνδεχομένως μέ ὁρισμένους περιορισμούς — ὅπως, παραδείγματος χάρη, τά ἰδιαίτερα χαρακτηριστικά τῶν διαδίκων καί οἱ σχέσεις τους· ἡ προϋπόθεση σύμφωνα μέ τήν ὁποία τό ἔγγραφο πρέπει νά περιέλθει ἐμπροθέσμως στόν ἐναγόμενο προσωπικῶς δέν πρέπει νά τίθεται ὡς γενικός κανόνας· αὐτό ἰσχύει μόνον ὅταν, στήν συγκεκριμένη περίπτωση, δέν θά ἦτο δυνατόν νά ἀναμένεται εὐλόγως ἀπό τόν ἐναγόμενο νά λάβει τά ἀναγκαῖα μέτρα ὥστε οἱ εἰδοποιήσεις πού τοῦ ἀπευθύνονται νά περιέρχονται πράγματι σ' αὐτόν, σέ περίπτωση ἀπουσίας του».

5. Ἐπί τοῦ πέμπτου ἐρωτήματος

Ἡ *γερμανική κυβέρνηση* θεωρεῖ ὅτι ἡ διάταξη τοῦ ἄρθρου 52 δέν ἔχει ἄμεση σχέση μέ τό ἐρώτημα ἄν τό εἰσαγωγικό τῆς δίκης ἔγγραφο ἐκοινοποιήθη ἐμπροθέσμως. Αὐτό τό ἄρθρο ἀποσκοπεῖ στήν ἐξάλειψη τῶν δυσχερειῶν πού ἀναφύονται κατά τήν ἑρμηνεία τῆς ἐννοίας τῆς κατοικίας, καί ὁ δικαστής τοῦ κράτους τῆς ἐκτελέσεως δεσμεύεται ἀπό τήν κρίση τοῦ πρώτου δικαστοῦ, ὅσον ἀφορᾶ τήν κατοικία. Περαιτέρω, ἀπό τό γεγονός καί μόνον ὅτι ὁ ὀφειλέτης εἶναι δυνατόν νά ἔχει διπλή κατοικία, δέν πρέπει νά συναχθοῦν συμπεράσματα σχετικά μέ τό ἄν ἡ κοινοποίηση ἔγινε ἐμπροθέσμως.

Ἡ γερμανική κυβέρνηση προτείνει ἐπομένως τήν ἑξῆς ἀπάντηση:

«Τό γεγονός ὅτι κατά τήν ἡμέρα τῆς κοινοποιήσεως τοῦ εἰσαγωγικοῦ τῆς δίκης ἐγγράφου ὁ ἐναγόμενος εἶχε κατοικία, βάσει τῶν διατάξεων τοῦ κράτους, στό ὁποῖο ζητεῖται ἡ ἀναγνώριση μιᾶς δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἐντός τοῦ ἐν λόγω κράτους, δέν ἐπηρεάζει τήν ἔρευνα πού ἐπιβάλλεται ἀπό τό ἄρθρο 27 περίπτωση 2 τῆς συμβάσεως περί τοῦ κατά πόσον μία κοινοποίηση ἔγινε ἐμπροθέσμως.»

Ἡ *Ἐπιτροπή* συμφωνεῖ μέ αὐτήν τήν ἄποψη ἐνῶ ὁ *Michel* δέν ἐξεφράσθη ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ἐρωτήματος.

III — Προφορική διαδικασία

Κατά τήν συνεδρίαση τῆς 17ης Φεβρουαρίου 1981, ἡ κυβέρνηση τῆς Ὁμοσπονδιακῆς Δημοκρατίας τῆς Γερμανίας, ἐκπροσωπουμένη ἀπό τόν W. Hoigrave, διευθυντοῦ τοῦ ὑπουργείου δικαιοσύνης, καί ἡ Ἐπιτροπή, ἐκπροσωπουμένη ἀπό τόν νομικό της σύμβουλο, E. Zimmermann, ἐπικουρούμενο ἀπό τόν W. J. L. Calkoen, δικηγόρο Ρόττερνταμ, ἀνέπτυξαν τίς προφορικές παρατηρήσεις τους.

Ὁ γενικός εἰσαγγελεύς ἀνέπτυξε τίς προτάσεις του κατά τήν συνεδρίαση τῆς 25ης Μαρτίου 1981.

Σκεπτικό

1 Μέ ἀπόφαση τῆς 8ης Ἰουλίου 1980, ἡ ὁποία περιῆλθε στό Δικαστήριο στίς 15 Ἰουλίου 1980, τό Hoge Raad τῶν Κάτω Χωρῶν, δυνάμει τοῦ πρωτοκόλλου τῆς 3ης Ἰουνίου 1971 περί ἑρμηνείας ὑπό τοῦ Δικαστηρίου τῆς συμβάσεως τῆς 27ης Σεπτεμβρίου 1968 περί ἁρμοδιότητος τῶν δικαστηρίων καί ἐκτελέσεως ἀποφάσεων ἐπί ἀστικῶν καί ἐμπορικῶν ὑποθέσεων, ὑπέβαλε πέντε προδικαστικά ἐρωτήματα, ἀπό τά ὁποῖα τά τέσσερα πρῶτα ἀφοροῦν τήν ἑρμηνεία τοῦ ἄρθρου 27 περίπτωση 2 τῆς ἐν λόγω συμβάσεως, ἐνῶ τό πέμπτο ἀναφέρεται στό ἄρθρο 52 τῆς ἰδίας συμβάσεως.

2 Τά ἀνωτέρω ἐρωτήματα ὑπεβλήθησαν στό Δικαστήριο στό πλαίσιο μιᾶς κατ' ἀναίρεση δίκης ἐναντίον ἀποφάσεως τοῦ Arrondissementsrechtbank τοῦ Roermond, τῆς 20ῆς Σεπτεμβρίου 1979, μέ τήν ὁποία ἀπερρίφθη ἡ ἀνακοπή πού ἠσκήθη κατά τῆς διατάξεως τῆς 27ης Ἰουνίου 1978, μέ τήν ὁποία ὁ πρόεδρος αὐτοῦ τοῦ δικαστηρίου ἐκήρυξε ἐκτελεστή, στίς Κάτω Χῶρες, δυνάμει τῶν διατάξεων τῆς συμβάσεως, μιά διαταγή πληρωμῆς καί τήν ἀντίστοιχη διαταγή περί προσωρινῆς ἐκτελέσεώς της, πού ἐξεδόθησαν ἀπό γερμανικά δικαστήρια στό πλαίσιο τῆς διαδικασίας ἐκδόσεως διαταγῆς πληρωμῆς (Mahnverfahren).

3 Ἡ διαταγή πληρωμῆς (Zahlungsbefehl) δέν ἐκοινοποιήθη προσωπικῶς στόν καθ' οὗ, ἀλλά ἐπειδή ἦταν ἀπών κατετέθη στό ταχυδρομεῖο καί τοῦ ἀπεστάλη εἰδο-

ποίηση στήν διεύθυνση πού ὑπέδειξε ὁ αἰτῶν στήν Ὁμοσπονδιακή Δημοκρατία τῆς Γερμανίας, γεγονός τό ὁποῖο, βάσει τῆς γερμανικῆς νομοθεσίας, ἰσοδυναμοῦσε μέ κοινοποίηση σ' αὐτήν τήν διεύθυνση. Σύμφωνα μέ τήν νομοθεσία πού ἴσχυε τότε, ὁ καθ' οὗ διέθετε, γιά νά ἀσκήσει ἀντιρρήσεις (Widerspruch) προθεσμία ὄχι μικρότερη τῶν τριῶν ἡμερῶν, πού ὅμως παρετείνετο μέχρι τό χρονικό σημεῖο, πού τό δικαστήριο θά ἐξέδιδε τήν διαταγή του περί προσωρινῆς ἐκτελέσεως (Vollstreckungsbefehl). Στήν προκειμένη περίπτωση αὐτή ἡ προθεσμία ἦταν ἕξι ἡμερῶν. Μετά τήν κοινοποίηση τῆς διαταγῆς περί προσωρινῆς ἐκτελέσεως, ἡ ὁποία ἔγινε μέ τόν ἴδιο τρόπο, ὁ καθ' οὗ διέθετε μία δεύτερη προθεσμία μιᾶς ἑβδομάδος γιά νά ἀσκήσει ἀνακοπή (Einspruch).

Ἐν τούτοις, ἄφησε νά περάσουν τέσσερις μῆνες πρίν ἀσκήσει ἀνακοπή καί ἰσχυρίσθη ὅτι κατά τόν χρόνο τῆς διαδικασίας ἐκδόσεως διαταγῆς πληρωμῆς κατοικοῦσε στίς Κάτω Χῶρες. Ἡ ἀνακοπή ἀπερρίφθη ὡς ἐκπρόθεσμη, μετά ἀπό κατ' ἀντιδικία διαδικασία, κατά τή διάρκεια τῆς ὁποίας τό γερμανικό δικαστήριο ἐξήτασε τό ζήτημα τῆς κατοικίας γιά νά ἐξακριβώσει τό νομότυπο τῆς κοινοποιήσεως καί κατέληξε στό συμπέρασμα ὅτι ὁ ἐνδιαφερόμενος εἶχε, κατά τό γερμανικό δίκαιο, τήν κατοικία του στήν διεύθυνση, πού ἔγιναν οἱ κοινοποιήσεις.

4 Ἀπό τήν δικογραφία συνάγεται ἐπίσης ὅτι κατά τήν γερμανική νομοθεσία, οἱ ἀντιρρήσεις ἦταν δυνατόν νά ὑποβληθοῦν τελείως ἀτύπως, χωρίς προβολή λόγων, ἀκόμη καί δι' ἀντιπροσώπου, καί χωρίς νά χρειάζεται ὁ ἀντιπρόσωπος νά ἀποδείξει ὅτι τοῦ ἐδόθη προσηκόντως ἡ ἐντολή. Τόσο ἡ νομότυπη ἄσκηση ἀνακοπῆς κατά διαταγῆς περί προσωρινῆς ἐκτελέσεως, ὅσο καί οἱ ἀντιρρήσεις κατά τῆς διαταγῆς πληρωμῆς, εἶχαν ὡς ἀποτέλεσμα τήν μεταβολή τῆς διαδικασίας ἐκδόσεως διαταγῆς πληρωμῆς σέ κατ' ἀντιδικία διαδικασία, ἀλλά ἡ διαταγή περί προσωρινῆς ἐκτελέσεως παρέμενε προσωρινῶς ἐκτελεστή, παρά τήν ἀσκηθεῖσα ἀνακοπή, καί ἰσοδυναμοῦσε συνεπῶς μέ ἐρήμην ἀπόφαση.

5 Κατά τήν διάρκεια τῶν διαδικασιῶν ἐνώπιον τῶν ὁλλανδικῶν δικαστηρίων ὁ καθ' οὗ καί ἤδη ἀναιρεσείων ἰσχυρίζεται ὅτι ἡ ἀναγνώριση καί κατά συνέπεια ἡ ἐκτέλεση στίς Κάτω Χῶρες τῶν ἀποφάσεων, πού ἐξεδόθησαν ἐναντίον του ἀπό τά γερμανικά δικαστήρια, ἀντέβαιναν πρός τό ἄρθρο 27 περίπτωση τῆς 2 συμβάσεως, τό ὁποῖο ὁρίζει ὅτι:

«Δέν ἀναγνωρίζονται οἱ ἀποφάσεις:

...

2. ἄν τό εἰσαγωγικό τῆς δίκης ἔγγραφο δέν ἐπεδόθη ἤ ἐκοινοποιήθη στόν ἐρημοδικήσαντα ἐναγόμενο προσηκόντως καί ἐμπροθέσμως, ὥστε νά τοῦ παρασχεθεῖ ἡ δυνατότης ὑπερασπίσεως·

...»

6 Ὑπό αὐτές τίς συνθῆκες, τό Hoge Raad ἀπεφάσισε νά ἀναβάλει τήν δίκη καί νά ζητήσει ἀπό τό Δικαστήριο νά ἀπαντήσει στά ἀκόλουθα ἐρωτήματα:

«1. Ἡ διαταγή πληρωμῆς καί ἀντιστοίχως ἡ διαταγή περί προσωρινῆς ἐκτελέσεως πού ἐξεδόθησαν σύμφωνα μέ τήν γερμανική νομοθεσία πού ἴσχυε τό 1976 θεωροῦνται ὡς «εἰσαγωγικό τῆς δίκης ἔγγραφο» κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 27 περίπτωση 2 τῆς συμβάσεως;

2. Ἄν, σέ περίπτωση, ὅπως ἡ ὑπό κρίση, γίνει δεκτό ὅτι ἡ διαταγή πληρωμῆς («Zahlungsbefehl») ἀποτελεῖ τό εἰσαγωγικό τῆς δίκης ἔγγραφο κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 27 περίπτωση 2, πρέπει, γιά νά δοθεῖ ἀπάντηση στό ἐρώτημα, ἄν τό ἐν λόγω ἔγγραφο ἐκοινοποιήθη στόν καθ' οὗ ἐμπροθέσμως, ὥστε νά τοῦ παρασχεθεῖ ἡ δυνατότης ὑπερασπίσεως, νά ληφθεῖ ὑπ' ὄψη μόνον ἡ προθεσμία γιά τήν προβολή ἀντιρρήσεων («Widerspruch») κατά τῆς διαταγῆς πληρωμῆς ἤ πρέπει νά ληφθεῖ ὑπ' ὄψη ἐπίσης τό γεγονός ὅτι μετά τήν πάροδο τῆς προθεσμίας αὐτῆς ὁ καθ' οὗ δικαιοῦται νά ἀσκήσει ἀνακοπή («Einspruch») κατά τῆς διαταγῆς περί προσωρινῆς ἐκτελέσεως («Vollstreckungsbefehl») ἐντός νέας προθεσμίας;

3. Τό ἄρθρο 27 περίπτωση 2 ἐφαρμόζεται ὅταν ὁ καθ' οὗ ἤσκησε ἀνακοπή κατά τῆς ἐρήμην ἀποφάσεως ἐντός τοῦ κράτους, ὅπου ὁ δικαστής ἐξέδωσε τήν ἀπόφαση, τῆς ὁποίας ζητεῖται ἡ ἀναγνώριση ἤ ἡ ἐκτέλεση (ὁ πρῶτος δικαστής) καί ἄν ἡ ἀνακοπή εἶχε ἀπορριφθεῖ ὡς ἀπαράδεκτη ἀπό τόν πρῶτο δικαστή, ἐπειδή ἐξέπνευσε ἡ προθεσμία πού εἶχε ταχθεῖ γιά τήν ἄσκησή της;

4. Ἄν ὁ πρῶτος δικαστής ἐδέχθη ὅτι κατά τήν ἡμέρα τῆς κοινοποιήσεως τοῦ εἰσαγωγικοῦ τῆς δίκης ἐγγράφου ὁ καθ' οὗ κατοικοῦσε στό κράτος πού ἐδρεύει ὁ δικαστής αὐτός, ἔτσι ὥστε ἀπό τήν ἄποψη αὐτή ἡ κοινοποίηση νά ἔγινε νομοτύπως, τό ἄρθρο 27 περίπτωση 2 ἐπιβάλλει νά ἐξετασθεῖ τό ζήτημα κατά πόσον ἡ ἐν λόγω κοινοποίηση ἔγινε ἐμπροθέσμως ὥστε νά παρασχεθεῖ στόν ἐναγόμενο ἡ δυνατότης ὑπερασπίσεως; Ἐπί καταφατικῆς ἀπαντήσεως, ἡ ἐξέταση αὐτή πρέπει νά περιορισθεῖ στό ἄν τό σχετικό δικόγραφο ἐπεδόθη στήν κατοικία τοῦ καθ' οὗ ἐμπροθέσμως ἤ πρέπει νά ἐρευνηθεῖ, παραδείγματος χάρη, καί κατά πόσο τό γεγονός τῆς ἐπιδόσεώς του στήν ἐν λόγω κατοικία παρέχει ἀρκετά ἐχέγγυα ὅτι τό δικόγραφο περιῆλθε ἐμπροθέσμως στόν καθ' οὗ προσωπικῶς;

5. Ὡς πρός τό ἄρθρο 52, ἔχει σημασία γιά τίς ἀπαντήσεις πού πρέπει νά δοθοῦν στά ἐρωτήματα πού τίθενται ὑπό τόν ἀνωτέρω ἀριθμό 4 τό ὅτι ὁ δικαστής τοῦ κράτους, στό ὁποῖο ζητεῖται ἡ ἀναγνώριση ἤ ἡ ἐκτέλεση κρίνει ὅτι, σύμφωνα μέ τό δίκαιο τοῦ κράτους αὐτοῦ, ὁ καθ' οὗ εἶχε τήν κατοικία του σ' αὐτό κατά τήν ἡμέρα τῆς κοινοποιήσεως τοῦ εἰσαγωγικοῦ τῆς δίκης ἐγγράφου;»

7 Πρίν δοθεῖ ἀπάντηση σ' αὐτά τά ἐρωτήματα, πρέπει νά τονισθεῖ ὅτι ἡ σύμβαση τῶν Βρυξελλῶν περιέχει, στόν τίτλο II, διατάξεις, οἱ ὁποῖες ρυθμίζουν, εὐθέως καί λεπτομερῶς, τήν ἁρμοδιότητα τῶν δικαστηρίων τοῦ κράτους ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως, ὅπως καί διατάξεις περί τοῦ ἐλέγχου αὐτῆς τῆς ἁρμοδιότητος καί περί τοῦ παραδεκτοῦ. Οἱ διατάξεις αὐτές, οἱ ὁποῖες δεσμεύουν τόν δικαστή τοῦ κράτους ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως, ἀποβλέπουν στήν ἐξασφάλιση τῶν συμφερόντων τῶν ἐναγομένων. Τό γεγονός αὐτό ἐπέτρεψε, ὥστε στό στάδιο τῆς ἀναγνωρίσεως καί τῆς ἐκτελέσεως πού ρυθμίζεται στόν τίτλο III τῆς συμβάσεως, νά διευκολυνθεῖ ἡ ἐλεύθερη κυκλοφορία τῶν ἀποφάσεων ἐντός τῆς Κοινότητος, μέ ἁπλοποίηση τῆς διαδικασίας περιαφῆς τοῦ ἐκτελεστηρίου τύπου καί μείωση τοῦ ἀριθμοῦ τῶν λόγων, πού δύνανται νά ἀντιταχθοῦν στήν ἀναγνώριση καί ἐκτέλεση τῶν ἀποφάσεων. Στούς ἀνωτέρω λόγους περιλαμβάνεται αὐτός πού βασίζεται στό ἄρθρο 27 περίπτωση 2, τό ὁποῖο, μέ μόνο σκοπό τήν προστασία τῶν δικαιωμάτων τῆς ὑπερασπίσεως, προβλέπει τήν ἄρνηση τῆς ἀναγνωρίσεως καί, βάσει τοῦ ἄρθρου 34, τήν ἄρνηση τῆς ἐκτελέσεως, στήν ἐξαιρετική περίπτωση ὅπου οἱ ἐγγυήσεις πού προβλέπονται ἀπό τήν νομοθεσία τοῦ κράτους ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως καί ἀπό τήν ἴδια τήν σύμβαση δέν ἐπαρκοῦν γιά νά ἐξασφαλίσουν στόν ἐναγόμενο τήν δυνατότητα νά ἀμυνθεῖ ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ τοῦ κράτους ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως. Ἡ διάταξη πού ἐπεκαλέσθη ὁ ἀναιρεσείων στήν κυρία δίκη πρέπει νά ἐξετασθεῖ ὑπό τό φῶς αὐτῶν τῶν σκέψεων.

Ἐπί τῶν δύο πρώτων ἐρωτημάτων

8 Μέ τό πρῶτο ἐρώτημα τό Hoge Raad ἐρωτᾶ ἄν, σέ ἕνα σύστημα ὅπως αὐτό πού ἴσχυε στήν Ὁμοσπονδιακή Δημοκρατία τῆς Γερμανίας τό 1976, σύμφωνα μέ τό ὁποῖο ἡ κοινοποίηση μιᾶς διαταγῆς πληρωμῆς στόν καθ' οὗ ἐπιτρέπει στόν αἰτοῦντα, στήν περίπτωση πού ὁ καθ' οὗ δέν προβάλλει ἐμπροθέσμως ἀντιρρήσεις, νά προκαλέσει τήν ἔκδοση ἀποφάσεως ἡ ὁποία παραμένει προσωρινῶς ἐκτελεστή, ἀκόμη καί μετά τήν ἄσκηση ἀνακοπῆς, ἀλλά σύμφωνα μέ τό ὁποῖο, τόσο ἡ ἀνακοπή, ὅσο καί οἱ ἀντιρρήσεις μεταβάλλουν τήν διαδικασία σέ κατ' ἀντιδικία διαδικασία, ἡ ἔννοια τοῦ «εἰσαγωγικοῦ τῆς δίκης ἐγγράφου», καλύπτει τήν διαταγή πληρωμῆς (Zahlungsbefehl) ἤ τήν διαταγή περί προσωρινῆς ἐκτελέσεως (Vollstreckungsbefehl).

9 Ὅπως ἀνεφέρθη ἀνωτέρω, τό ἄρθρο 27 περίπτωση 2 ἀποσκοπεῖ στό νά ἐξασφαλισθεῖ ὅτι μία ἀπόφαση δέν ἀναγνωρίζεται οὔτε ἐκτελεῖται βάσει τῆς συμβάσεως, ἄν δέν ἔχει παρασχεθεῖ στόν ἐναγόμενο ἡ δυνατότης ὑπερασπίσεως ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ τοῦ κράτους ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως. Κατά συνέπεια, μία πράξη ὅπως ἡ διαταγή πληρωμῆς (Zahlungsbefehl) τοῦ γερμανικοῦ δικαίου, τῆς ὁποίας ἡ κοινοποίηση στόν καθ' οὗ ἐπιτρέπει στόν αἰτοῦντα, στήν περίπτωση πού δέν προεβλήθησαν ἀντιρρήσεις, νά ἐπιτύχει τήν ἔκδοση ἐκτελεστῆς ἀποφάσεως βάσει τῆς συμβάσεως, πρέπει νά κοινοποιηθεῖ προσηκόντως καί ἐμπροθέσμως, ὥστε νά παρασχεθεῖ στόν ἐναγόμενο ἡ δυνατότης ὑπερασπίσεως καί, κατά συνέπεια, μιά τέτοια εἴδους πράξη πρέπει νά θεωρηθεῖ ὅτι ὑπάγεται στήν

ἔννοια τοῦ «εἰσαγωγικοῦ τῆς δίκης ἐγγράφου» τοῦ ἄρθρου 27 περίπτωση 2. Ἀντιθέτως, μία ἀπόφαση, ὅπως ἡ διαταγή περί προσωρινῆς ἐκτελέσεως (Vollstreckungsbefehl) τοῦ γερμανικοῦ δικαίου, ἡ ὁποία ἐκδίδεται μετά τήν κοινοποίηση τῆς διαταγῆς πληρωμῆς καί ἡ ὁποία εἶναι καθ' ἑαυτή ἐκτελεστή κατά τήν σύμβαση, δέν ὑπάγεται στήν ἀνωτέρω ἔννοια, ἀκόμη καί ἄν ἡ ἀνακοπή πού ἠσκήθη κατά μιᾶς τέτοιας ἀποφάσεως μεταβάλλει τήν διαδικασία, ὅπως ἀκριβῶς καί οἱ ἀντιρρήσεις κατά τῆς διαταγῆς πληρωμῆς, σέ διαδικασία κατ' ἀντιδικία.

10 Ὅσον ἀφορᾶ τό δεύτερο ἐρώτημα, ἀπό τίς ἴδιες τίς σκέψεις συνάγεται ὅτι ὁ δικαστής τοῦ κράτους ἐκτελέσεως, γιά νά ἐκτιμήσει ἄν παρεσχέθη στόν καθ' οὗ ἡ δυνατότης ὑπερασπίσεως κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 27 περίπτωση 2, ὀφείλει νά λάβει ὑπ' ὄψη μόνον τήν προθεσμία, τήν ὁποία διαθέτει ὁ καθ' οὗ γιά νά ἀποφύγει τήν ἔκδοση ἐρήμην ἀποφάσεως, ἐκτελεστῆς κατά τήν σύμβαση, ὅπως παραδείγματος χάρη, συμβαίνει μέ τήν προθεσμία προβολῆς ἀντιρρήσεων (Widerspruch) κατά τό γερμανικό δίκαιο.

11 Ἡ ἀπάντηση συνεπῶς σ' αὐτά τά δύο ἐρωτήματα εἶναι ὅτι τό ἄρθρο 27 περίπτωση 2 πρέπει νά ἑρμηνευθεῖ ὡς ἑξῆς:

— Ὁ ὅρος «εἰσαγωγικό τῆς δίκης ἔγγραφο» περιλαμβάνει πράξεις ὅπως ἡ διαταγή πληρωμῆς («Zahlungsbefehl») τοῦ γερμανικοῦ δικαίου, ἡ κοινοποίηση τῆς ὁποίας ἐπιτρέπει στόν αἰτοῦντα, σύμφωνα μέ τό δίκαιο τοῦ κράτους ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως, νά προκαλέσει, ἄν ἀδρανήσει ὁ καθ' οὗ, ἔκδοση ἀποφάσεως πού δύναται νά ἀναγνωρισθεῖ καί ἐκτελεσθεῖ κατά τίς διατάξεις τῆς συμβάσεως.

— Μία δικαστική ἀπόφαση, ὅπως ἡ διαταγή περί προσωρινῆς ἐκτελέσεως («Vollstreckungsbefehl») τοῦ γερμανικοῦ δικαίου, πού ἐξεδόθη μετά τήν κοινοποίηση τῆς διαταγῆς πληρωμῆς καί πού εἶναι κατά τήν σύμβαση ἐκτελεστή, δέν ἐμπίπτει στόν ὅρο «εἰσαγωγικό τῆς δίκης ἔγγραφο».

— Ὁ δικαστής τοῦ κράτους τῆς ἐκτελέσεως, γιά νά κρίνει ἄν ἐδόθη στόν καθ' οὗ ἡ δυνατότης ὑπερασπίσεως κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 27 περίπτωση 2, πρέπει νά λάβει ὑπ' ὄψη του μόνον τήν προθεσμία, πού διαθέτει ὁ καθ' οὗ γιά νά ἀποφύγει τήν ἔκδοση ἐρήμην ἀποφάσεως, ἐκτελεστῆς κατά τήν σύμβαση, ὅπως, παραδείγματος χάρη, συμβαίνει μέ τήν προθεσμία προβολῆς ἀντιρρήσεων (Widerspruch) κατά τό γερμανικό δίκαιο.

'Επί τοῦ τρίτου ἐρωτήματος

12 Αὐτό τό ἐρώτημα ἀφορᾶ κυρίως τίς ἀντίστοιχες ἁρμοδιότητες τῶν δικαστηρίων τοῦ κράτους ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως καί τοῦ δικαστηρίου ἑνός ἄλλου συμβαλλομένου κράτους, τό ὁποῖο ἐπελήφθη διαφορᾶς, σχετικῆς μέ τήν ἀναγνώριση ἤ τήν ἐκτέλεση ἀποφάσεως, ἡ ὁποία ἐξεδόθη στό πρῶτο κράτος. 'Επ' αὐτοῦ πρέπει νά τονισθεῖ ὅτι τό ἄρθρο 27 περίπτωση 2 δέν ἀπευθύνεται στά δικαστήρια τοῦ κράτους ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως, ἀλλά μόνον στόν δικαστή ἑνός ἄλλου συμβαλλομένου κράτους πού ἐπελήφθη διαφορᾶς περί ἀναγνωρίσεως ἤ περί ἐκτελέσεως. Στήν περίπτωση, στήν ὁποία ἀναφέρεται τό ἐρώτημα, ὁ καθ' οὗ δέν προέβαλε ἰσχυρισμούς ἐπί τῆς οὐσίας ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ τοῦ κράτους ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως. Ἡ ἀπόρριψη τῆς ἀνακοπῆς ὡς ἀπαράδεκτης σημαίνει ὅτι ἡ ἐρήμην ἐκδοθεῖσα ἀπόφαση παραμένει ἰσχυρή. Γιά τόν λόγο αὐτό, σύμφωνα μέ τόν σκοπό τοῦ ἄρθρου 27 περίπτωση 2, ἀπαιτεῖται, στήν περίπτωση στήν ὁποία ἀναφέρεται τό παρόν ἐρώτημα, νά προβεῖ ὁ δικαστής τοῦ κράτους τῆς ἐκτελέσεως στόν ἔλεγχο πού προβλέπεται ἀπό τήν ἀνωτέρω διάταξη.

13 Ἑπομένως, στό τρίτο ἐρώτημα προσήκει ἡ ἀπάντηση ὅτι τό ἄρθρο 27 περίπτωση 2 ἐξακολουθεῖ νά ἐφαρμόζεται καί στήν περίπτωση πού ὁ καθ' οὗ ἤσκησε ἀνακοπή κατά τῆς ἐρήμην ἀποφάσεως καί τό δικαστήριο τοῦ κράτους ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως ἀπέρριψε ὡς ἀπαράδεκτη τήν ἀνακοπή, ἐπειδή εἶχε παρέλθει ἡ σχετική προθεσμία.

'Επί τοῦ τετάρτου ἐρωτήματος

14 Μέ αὐτό τό ἐρώτημα τό Hoge Raad ἐρωτᾶ, πρῶτον, ἄν, στήν περίπτωση πού ἕνα δικαστήριο τοῦ κράτους ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως ἔχει ἤδη διαπιστώσει τό νομότυπο τῆς κοινοποιήσεως, ὁ ἁρμόδιος δικαστής τοῦ κράτους τῆς ἐκτελέσεως ὀφείλει νά ἐξετάσει ἐκ νέου κατά πόσον ἡ ἐν λόγω κοινοποίηση ἔγινε ἐμπροθέσμως, ὥστε νά παρεσχέθη στόν ἐναγόμενο ἡ δυνατότης ὑπερασπίσεως.

15 Γιά νά δοθεῖ ἀπάντηση στό πρῶτο σκέλος αὐτοῦ τοῦ ἐρωτήματος πρέπει νά τονισθεῖ κατ' ἀρχήν ὅτι τό ἄρθρο 27 περίπτωση 2 θέτει δύο προϋποθέσεις, ἀπό τίς ὁποῖες ἡ μία, πού ἀφορᾶ τό νομότυπο τῆς κοινοποιήσεως, ἀπαιτεῖ ἀπόφαση πού ἐξεδόθη βάσει τῆς νομοθεσίας τοῦ κράτους ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως καί τῶν συμβάσεων περί ἐπιδόσεως καί κοινοποιήσεως πού τό δεσμεύουν, ἐνῶ ἡ ἄλλη, πού ἀφορᾶ τόν χρόνο πού εἶναι ἀναγκαῖος γιά νά δοθεῖ στόν ἐναγόμενο ἡ δυνατότης ὑπερασπίσεως, συνεπάγεται ἐκτίμηση πραγματικῶν περιστατικῶν. Μία κρίση πού ἀφορᾶ τήν πρώτη ἀπ' αὐτές τίς προϋποθέσεις καί περιλαμβάνεται στήν ἀπόφαση τοῦ πρώτου δικαστοῦ δέν εἶναι δυνατόν, συνεπῶς, νά ἀπαλλάξει τόν δικαστή τοῦ κράτους τῆς ἐκτελέσεως ἀπό τήν ὑποχρέωση νά προβεῖ στήν ἐξέταση τῆς δευτέρας προϋποθέσεως ἀκόμη καί ἄν ἡ ἐν λόγω ἀπόφαση ἐξεδόθη σέ εἰδική κατ' ἀντιδικία διαδικασία.

16 Ἡ ἀπάντηση λοιπόν σ' αὐτό τό σκέλος τοῦ ἐρωτήματος εἶναι ὅτι ἀκόμη κι ἄν δικαστήριο τοῦ κράτους ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως ἔχει ἀποφανθεῖ, κατόπιν εἰδικῆς κατ' ἀντιδικία διαδικασίας, ὅτι ἡ ἐπίδοση ἤ ἡ κοινοποίηση ἔγινε νομοτύπως, τό ἄρθρο 27 περίπτωση 2 ἀπαιτεῖ ἀπό τόν δικαστή τοῦ κράτους τῆς ἐκτελέσεως νά ἐξετάσει κατά πόσον ἡ ἀνωτέρω ἐπίδοση ἤ κοινοποίηση ἔγιναν ἐμπροθέσμως, ὥστε ὁ ἐναγόμενος νά ἦταν σέ θέση νά ἀμυνθεῖ.

17 Σέ περίπτωση θετικῆς ἀπαντήσεως στό πρῶτο σκέλος τοῦ τετάρτου ἐρωτήματος, τό Hoge Raad, ἐρωτᾶ, περαιτέρω, ἄν ἡ ἐν λόγω ἐξέταση πρέπει νά περιορισθεῖ στήν διαπίστωση ὅτι τό ἔγγραφο περιῆλθε στήν κατοικία τοῦ ἐναγομένου ἐμπροθέσμως, ἤ ἄν πρέπει ἀκόμη, παραδείγματος χάρη, ἡ ἐν λόγω κοινοποίηση νά προσφέρει ἐπαρκῆ ἐχέγγυα ὅτι τό ἔγγραφο περιῆλθε ἐμπροθέσμως στόν ἐναγόμενο προσωπικῶς.

18 Ἡ δεύτερη προϋπόθεση τοῦ ἄρθρου 27 περίπτωση 2 ἔχει ὡς σκοπό νά ἐξασφαλίσει στόν ἐναγόμενο ἐπαρκή προθεσμία γιά νά προετοιμάσει τήν ὑπεράσπισή του ἤ γιά νά προβεῖ στίς ἀναγκαῖες ἐνέργειες πρός ἀποφυγή ἐκδόσεως ἐρήμην ἀποφάσεως. Τό ἐρώτημα πού ὑπεβλήθη δέν ἀφορᾶ τήν διάρκεια αὐτῆς τῆς προθεσμίας, ἀλλά μᾶλλον τό σημεῖο ἐνάρξεώς της. Τό Hoge Raad ἐρωτᾶ δηλαδή ἄν ὁ δικαστής τοῦ κράτους τῆς ἐκτελέσεως πρέπει νά ἐκκινήσει ἀπό τήν σκέψη ὅτι ὁ ἐναγόμενος δύναται νά προετοιμάσει τήν ὑπεράσπισή του, ἀπό τότε πού τό εἰσαγωγικό τῆς δίκης ἔγγραφο περιῆλθε στήν κατοικία του.

19 Ἐπ' αὐτοῦ τοῦ σημείου πρέπει κατ' ἀρχάς νά τονισθεῖ ὅτι τό ἄρθρο 27 περίπτωση 2, δέν ἀπαιτεῖ ἀπόδειξη περί τοῦ ὅτι ὁ ἐναγόμενος ἔλαβε πράγματι γνώση τοῦ εἰσαγωγικοῦ τῆς δίκης ἐγγράφου. Δεδομένου τοῦ ἐξαιρετικοῦ χαρακτῆρος τῶν λόγων ἀρνήσεως καί τοῦ γεγονότος ὅτι οἱ νομοθεσίες τῶν συμβαλλομένων κρατῶν περί ἐπιδόσεως καί κοινοποιήσεως διαδικαστικῶν ἐγγράφων, ὅπως καί οἱ σχετικές διεθνεῖς συμβάσεις, ἔχουν ἐπίσης ὡς σκοπό τήν διασφάλιση τῶν συμφερόντων τοῦ ἐναγομένου, ὁ δικαστής τοῦ κράτους τῆς ἐκτελέσεως εὐλόγως θεωρεῖ συνήθως ὅτι μετά ἀπό προσήκουσα ἐπίδοση ἤ κοινοποίηση ὁ ἐναγόμενος δύναται νά ἀρχίσει τίς ἐνέργειες πρός ὑπεράσπιση τῶν συμφερόντων του ἀπό τήν στιγμή πού ἐπεδόθη ἤ ἐκοινοποιήθη ἔγγραφο εἴτε στήν κατοικία του εἴτε ἀλλοῦ. Κατά κανόνα, ὁ δικαστής τοῦ κράτους τῆς ἐκτελέσεως δύναται συνεπῶς νά περιορισθεῖ στήν ἐξέταση τοῦ κατά πόσον ἡ προθεσμία, πού ὑπολογίζεται ἀπό τήν ἡμερομηνία πού ἔγινε προσηκόντως ἐπίδοση ἤ κοινοποίηση, ἦταν ἐπαρκής γιά νά παρασχεθεῖ στόν ἐναγόμενο ἡ δυνατότης ὑπερασπίσεως. Πάντως ὀφείλει νά ἐξετάσει, ἄν στήν συγκεκριμένη περίπτωση ὑφίστανται ἐξαιρετικές συνθῆκες, οἱ ὁποῖες ὁδηγοῦν στό συμπέρασμα ὅτι ἡ ἐπίδοση ἤ ἡ κοινο-

ποίηση, ἂν καί προσήκουσα, δέν ἤρκεσε γιά νά δοθεῖ στόν ἐναγόμενο ἡ δυνατότης νά ἀρχίσει νά προβαίνει σέ ἐνέργειες πρός ὑπεράσπισή του, οὔτε, κατά συνέπεια, γιά νά ἀρχίσει νά ὑπολογίζεται ἡ προθεσμία, τήν ὁποία ἀπαιτεῖ τό ἄρθρο 27 περίπτωση 2.

20 Γιά νά ἐκτιμήσει ἂν συντρέχει αὐτή ἡ περίπτωση ὁ δικαστής τοῦ κράτους τῆς ἐκτελέσεως δύναται νά λάβει ὑπ' ὄψη του ὅλα τά στοιχεῖα τῆς συγκεκριμένης περιπτώσεως, συμπεριλαμβανομένου καί τοῦ τρόπου ἐπιδόσεως ἤ κοινοποιήσεως, τῶν σχέσεων μεταξύ ἐνάγοντος καί ἐναγομένου, ἤ τοῦ χαρακτῆρος τῶν μέτρων πού ἔπρεπε νά λάβει γιά νά ἀποφευχθεῖ ἡ ἔκδοση ἐρήμην ἀποφάσεως. Ἂν, παραδείγματος χάρη, ἡ διαφορά ἀφορᾶ ἐμπορικές σχέσεις καί ἂν τό εἰσαγωγικό τῆς δίκης ἔγγραφο ἐπεδόθη ἤ ἐκοινοποιήθη σέ μία διεύθυνση, ὅπου ὁ ἐναγόμενος ἀσκεῖ τήν ἐμπορική του δραστηριότητα, μόνη ἡ ἀπουσία τοῦ ἐναγομένου κατά τήν στιγμή τῆς κοινοποιήσεως δέν θά ἔπρεπε κανονικά νά τόν θέσει σέ ἀδυναμία νά ἀμυνθεῖ, ἂν οἱ ἀναγκαῖες ἐνέργειες γιά νά ἀποφύγει τήν ἔκδοση μιᾶς ἐρήμην ἀποφάσεως εἶναι δυνατόν νά γίνουν ἀτύπως, ἀκόμη καί δι' ἀντιπροσώπου.

21 Ἡ ἀπάντηση ἄρα σ' αὐτό τό σκέλος τοῦ τετάρτου ἐρωτήματος εἶναι ὅτι, κατά κανόνα, ὁ δικαστής τοῦ κράτους τῆς ἐκτελέσεως δύναται νά περιορισθεῖ στήν ἐξέταση τοῦ ζητήματος ἂν ἡ προθεσμία, πού ἀρχίζει ἀπό τό χρονικό σημεῖο πού ἔγινε νομοτύπως ἡ ἐπίδοση ἤ κοινοποίηση, παρέχει στόν καθ' οὗ τήν δυνατότητα νά ἀμυνθεῖ. Πάντως, στόν ἐν λόγω δικαστή ἐναπόκειται καί ἡ ἐκτίμηση τοῦ ἂν στήν συγκεκριμένη περίπτωση συντρέχουν ἐξαιρετικές περιστάσεις, ὥστε ἡ ἐπίδοση ἤ ἡ κοινοποίηση, ἂν καί νομότυπες, δέν ἤρκεσαν ἐν τούτοις γιά νά κινήσουν τήν σχετική προθεσμία.

Ἐπί τοῦ πέμπτου ἐρωτήματος

22 Αὐτό τό ἐρώτημα ἀφορᾶ τό ἄρθρο 52 τῆς συμβάσεως, τοῦ ὁποίου οἱ σχετικές παράγραφοι ὁρίζουν ὅτι:

«Γιά νά κριθεῖ ἂν ὁ διάδικος κατοικεῖ ἐντός τοῦ συμβαλλομένου κράτους, τοῦ ὁποίου τά δικαστήρια ἐπελήφθησαν τῆς ὑποθέσεως, ἐφαρμόζεται τό δίκαιο τοῦ δικάζοντος δικαστοῦ.

Ὅταν ὁ διάδικος δέν κατοικεῖ στό κράτος, τοῦ ὁποίου τά δικαστήρια ἐπελήφθησαν τῆς ὑποθέσεως, ὁ δικαστής, γιά νά κρίνει ἄν ὁ διάδικος κατοικεῖ σέ ἄλλο συμβαλλόμενο κράτος, ἐφαρμόζει τό δίκαιο τοῦ κράτους αὐτοῦ . . .»

23 Τό ἀνωτέρω ἄρθρο καθορίζει τό ἐφαρμοστέο δίκαιο στήν περίπτωση πού ὑάσει ἄλλων διατάξεων τῆς συμβάσεως, ἰδίως ἐκείνων πού εἶναι σχετικές μέ τήν ἁρμοδιότητα, πρέπει νά προσδιορισθεῖ ἡ κατοικία (ἤ μία ἀπό τίς κατοικίες) ἑνός διαδίκου. Στό πλαίσιο τοῦ ἄρθρου 27 περίπτωση 2, ἡ κατοικία τοῦ ἐναγομένου εἶναι δυνατόν νά εἶναι ἀποφασιστική γιά τήν ἐκτίμηση τοῦ νομοτύπου τῆς ἐπιδόσεως ἤ τῆς κοινοποιήσεως, ἀλλά τό ζήτημα αὐτό πρέπει, ἐν πάση περιπτώσει, νά ἐπιλυθεῖ κατ' ἐφαρμογήν τοῦ ἐσωτερικοῦ δικαίου τοῦ κράτους ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως καί τῶν σχετικῶν συμβάσεων. Τό ζήτημα περί τοῦ ἄν ἡ κοινοποίηση ἔγινε ἐμπροθέσμως προϋποθέτει, ὅπως ἐλέχθη ἀνωτέρω, ἐκτίμηση πραγματικῶν περιστατικῶν, γιά τήν ὁποία ἡ ἔννοια τῆς κατοικίας δέν λαμβάνεται ὑπ' ὄψη.

24 Συνεπῶς στό πέμπτο ἐρώτημα προσήκει ἡ ἀπάντηση, ὅτι τό ἄρθρο 52 τῆς συμβάσεως, καί τό γεγονός, ὅτι ὁ δικαστής τοῦ κράτους τῆς ἐκτελέσεως καταλήγει στό συμπέρασμα ὅτι, κατά τό δίκαιο τοῦ κράτους αὐτοῦ, ὁ ἐναγόμενος εἶχε τήν κατοικία του στό ἔδαφός του κατά τό χρονικό σημεῖο τῆς ἐπιδόσεως ἤ κοινοποιήσεως τοῦ εἰσαγωγικοῦ τῆς δίκης ἐγγράφου, δέν ἐπηρεάζουν τίς ἀπαντήσεις πού ἐδόθησαν ἀνωτέρω.

Ἐπί τῶν ἐξόδων

25 Τά ἔξοδα, στά ὁποῖα ὑπεβλήθησαν ἡ κυβέρνηση τῆς Ὁμοσπονδιακῆς Δημοκρατίας τῆς Γερμανίας καί ἡ Ἐπιτροπή τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων, πού ὑπέβαλαν παρατηρήσεις στό Δικαστήριο, δέν ἀποδίδονται. Δεδομένου ὅτι ἡ παρούσα διαδικασία ἔχει ὡς πρός τούς διαδίκους τῆς κυρίας δίκης τόν χαρακτῆρα παρεμπίπτοντος, πού ἀνέκυψε ἐνώπιον τοῦ ἐθνικοῦ δικαστηρίου, σ' αὐτό ἐναπόκειται νά ἀποφανθεῖ ἐπί τῶν δικαστικῶν ἐξόδων.

Διά ταῦτα

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

κρίνοντας ἐπί τῶν ἐρωτημάτων πού τοῦ ὑπέβαλε τό Hoge Raad τῶν Κάτω Χωρῶν, μέ ἀπόφαση τῆς 8ης Ἰουλίου 1980, ἀποφαίνεται:

Τό ἄρθρο 27 περίπτωση 2 τῆς συμβάσεως τῶν Βρυξελλῶν τῆς 27ης Σεπτεμβρίου 1968 περί ἁρμοδιότητος τῶν δικαστηρίων καί ἐκτελέσεως ἀποφάσεων ἐπί ἀστικῶν καί ἐμπορικῶν ὑποθέσεων πρέπει νά ἑρμηνευθεῖ ὡς ἑξῆς:

1. **Ὁ ὅρος «εἰσαγωγικό τῆς δίκης ἔγγραφο» περιλαμβάνει πράξεις, ὅπως ἡ διαταγή πληρωμῆς (Zahlungsbefehl) τοῦ γερμανικοῦ δικαίου, ἡ κοινοποίηση τῆς ὁποίας ἐπιτρέπει στόν αἰτοῦντα, σύμφωνα μέ τό δίκαιο τοῦ κράτους ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως, νά προκαλέσει, ἄν ἀδρανήσει ὁ καθ' οὗ, τήν ἔκδοση ἀποφάσεως πού δύναται νά ἀναγνωρισθεῖ καί ἐκτελεσθεῖ κατά τίς διατάξεις τῆς συμβάσεως.**

2. **Μία δικαστική ἀπόφαση, ὅπως ἡ διαταγή περί προσωρινῆς ἐκτελέσεως (Vollstreckungsbefehl) τοῦ γερμανικοῦ δικαίου, πού ἐξεδόθη μετά τήν κοινοποίηση τῆς διαταγῆς πληρωμῆς καί πού εἶναι κατά τήν σύμβαση ἐκτελεστή, δέν ἐμπίπτει στόν ὅρο «εἰσαγωγικό τῆς δίκης ἔγγραφο».**

3. **Ὁ δικαστής τοῦ κράτους τῆς ἐκτελέσεως, γιά νά κρίνει ἄν ἐδόθη στόν καθ' οὗ ἡ δυνατότης ὑπερασπίσεως κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 27 περίπτωση 2, πρέπει νά λάβει ὑπ' ὄψη του μόνο τήν προθεσμία πού διαθέτει ὁ καθ' οὗ, γιά νά ἀποφύγει τήν ἔκδοση ἐρήμην ἀποφάσεως, ἐκτελεστῆς κατά τήν σύμβαση, ὅπως, παραδείγματος χάρη, συμβαίνει μέ τήν προθεσμία προβολῆς ἀντιρρήσεων (Widerspruch) κατά τό γερμανικό δίκαιο.**

4. **Τό ἄρθρο 27 περίπτωση 2 ἐξακολουθεῖ νά ἐφαρμόζεται καί στήν περίπτωση πού ὁ καθ' οὗ ἤσκησε ἀνακοπή κατά τῆς ἐρήμην ἀποφάσεως καί τό δικαστήριο τοῦ κράτους ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως ἀπέρριψε ὡς ἀπαράδεκτη τήν ἀνακοπή, ἐπειδή εἶχε παρέλθει ἡ σχετική προθεσμία.**

5. **Ἀκόμη καί ἄν δικαστήριο τοῦ κράτους ἐκδόσεως τῆς ἀποφάσεως ἔχει ἀποφανθεῖ, κατόπιν εἰδικῆς κατ' ἀντιδικία διαδικασίας, ὅτι ἡ ἐπίδοση ἤ κοινοποίηση ἔγιναν νομοτύπως, τό ἄρθρο 27 περίπτωση 2 ἀπαιτεῖ ἀπό τόν δικαστή τοῦ κράτους τῆς ἐκτελέσεως νά ἐξετάσει κατά πόσον ἡ ἀνωτέρω ἐπίδοση ἤ κοινοποίηση ἔγιναν ἐμπροθέσμως, ὥστε ὁ ἐναγόμενος νά ἦταν σέ θέση νά ἀμυνθεῖ.**

6. Κατά κανόνα, ὁ δικαστής τοῦ κράτους τῆς ἐκτελέσεως δύναται νά περιορισθεῖ στήν ἐξέταση τοῦ ζητήματος ἄν ἡ προθεσμία, πού ἀρχίζει ἀπό τό χρονικό σημεῖο πού ἔγινε νομοτύπως ἡ ἐπίδοση ἤ ἡ κοινοποίηση, παρέχει στόν καθ' οὗ τή δυνατότητα νά ἀμυνθεῖ. Πάντως, στόν ἐν λόγω δικαστή ἐναπόκειται καί ἡ ἐκτίμηση τοῦ ἄν στήν συγκεκριμένη περίπτωση συντρέχουν ἐξαιρετικές περιστάσεις, ὥστε ἡ ἐπίδοση ἤ ἡ κοινοποίηση, ἄν καί νομότυπες, δέν ἤρκεσαν ἐν τούτοις γιά νά κινήσουν τήν σχετική προθεσμία.

7. Τό ἄρθρο 52 τῆς συμβάσεως καί τό γεγονός ὅτι ὁ δικαστής τοῦ κράτους τῆς ἐκτελέσεως καταλήγει στό συμπέρασμα ὅτι κατά τό δίκαιο τοῦ κράτους αὐτοῦ ὁ ἐναγόμενος εἶχε τήν κατοικία του στό ἔδαφός του κατά τό χρονικό σημεῖο τῆς ἐπιδόσεως ἤ κοινοποιήσεως τοῦ εἰσαγωγικοῦ τῆς δίκης ἐγγράφου δέν ἐπηρεάζουν τίς ἀπαντήσεις πού ἐδόθησαν ἀνωτέρω.

Mertens de Wilmars Pescatore Mackenzie Stuart O'Keeffe Bosco

Touffait Due Everling Χλωρός

Δημοσιεύθηκε σέ δημοσία συνεδρίαση στό Λουξεμβούργο τήν 16η Ἰουνίου 1981.

Ὁ γραμματεύς

A. Van Houtte

Ὁ πρόεδρος

J. Mertens de Wilmars

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΩΣ GERHARD REISCHL ΠΟΥ ΑΝΕΠΤΥΧΘΗΣΑΝ ΣΤΙΣ 25 ΜΑΡΤΙΟΥ 1981 [1]

Κύριε πρόεδρε,
κύριοι δικαστές,

Ἡ δίκη, ἐπί τῆς ὁποίας διατυπώνω τίς ἀπόψεις μου σήμερα, ἀφορᾶ τήν ἑρμηνεία τοῦ ἄρθρου 27 περίπτωση 2 τῆς συμβάσεως περί ἁρμοδιότητος τῶν δικαστηρίων καί ἐκτελέσεως δικαστικῶν ἀποφάσεων ἐπί ἀστικῶν καί ἐμπορικῶν ὑποθέσεων («σύμβαση περί ἁρμοδιότητος»), στό ὁποῖο ὁρίζεται:

«Δέν ἀναγνωρίζονται οἱ ἀποφάσεις:

...

2. ἄν τό εἰσαγωγικό τῆς δίκης ἔγγραφο δέν ἐπεδόθη ἤ ἐκοινοποιήθη στόν ἐρημοδική-

1 — Μετάφραση ἀπό τήν γερμανική.